

บทที่ 22

พฤติกรรมของสัตว์

Content...

1. การศึกษาพฤติกรรมของสัตว์
2. กลไกการเกิดพฤติกรรมของสัตว์
3. ประเภทพฤติกรรมของสัตว์
4. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและวิวัฒนาการของระบบประสาท
5. พฤติกรรมทางสังคม/การสื่อสารระหว่างสัตว์

1. การศึกษาพฤติกรรมของสัตว์

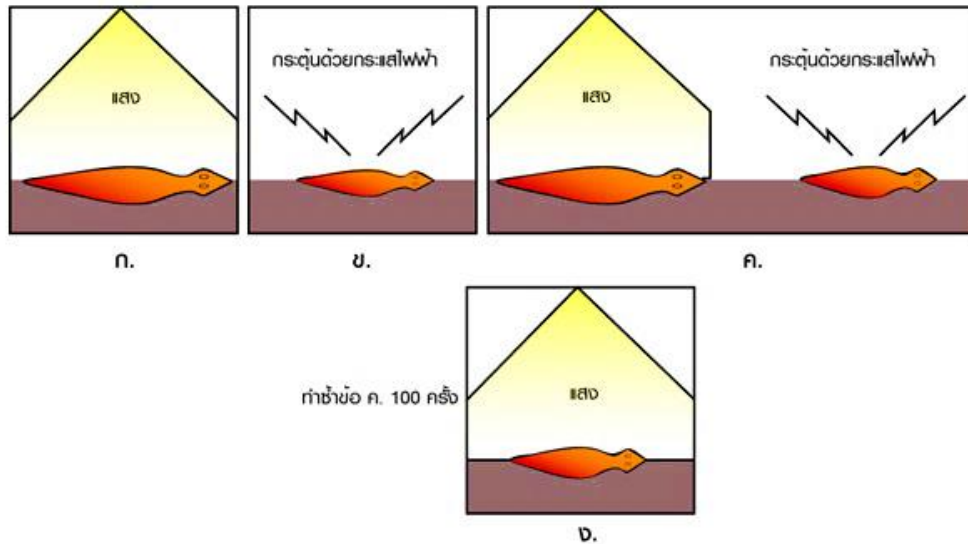
- **พฤติกรรม (Behavior)** คือ.....
- .....
- การศึกษาพฤติกรรม
  - 1) **Proximate cause** คือ.....
  - 2) **Ultimate cause** คือ.....

Proximate Causes	Ultimate Causes
1. Genetic–developmental mechanisms Effects of heredity on behavior Development of sensory–motor systems via gene–environment interactions 2. Sensory–motor mechanisms Nervous systems for the detection of environmental stimuli Hormone systems for adjusting responsiveness to environmental stimuli Skeletal–muscular systems for carrying out responses	1. Historical pathways leading to a current behavioral trait Events occurring over evolution from the origin of the trait to the present 2. Selective processes shaping the history of a behavioral trait Past and current usefulness of the behavior in promoting lifetime reproductive success

Sources: Holekamp and Sherman [550], Sherman [1096], and Tinbergen [1200]

— ตัวอย่าง

- การเห็นภาพทิวทัศน์สวยงามแล้วสบายใจ
- การเห็นตราสัญลักษณ์ แล้วสามารถบอกได้ว่าหมายถึงอะไร
- การได้ยินคำว่า มะม่วง หรือ มะยม แล้วทำให้เกิดน้ำลายไหล
- ลูกที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบ “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี”
- การฝึกสัตว์ให้ได้รางวัลหรือทำโทษ (ต้องผ่านการเรียนรู้ลองผิดลองถูกหลาย ๆ ครั้งมาก่อน)
- การตอบสนองต่อกระแสไฟฟ้า ของหนอนตัวแบน (planaria)

***ภาพ ง ถ้า planaria ไม่ตอบสนองต่อแสง แสดงว่า ภาพ ข และ ค ที่ planaria หัดตัว
เนื่องจากพฤติกรรมใด.....***

***ถ้าวางเงื่อนไขให้สัตว์ตอบสนองต่อสิ่งเร้าเทียมแล้ว เวลาต่อมาไม่ให้สิ่งเร้าแท้จริง
จะทำให้สัตว์เกิดพฤติกรรมเรียนรู้แบบใด.....***

24. ข้อใดไม่จัดเป็นพฤติกรรมแบบเรียนรู้

1. ปลาในสระจะออกมาออกกันบริเวณใต้ต้นไม้ขณะที่ลมพัดแรงเพื่อกินมดหรือแมลงที่หล่นจากต้นไม้ แต่ปลาจะไม่แตะต้องดอกไม้หรือเศษใบไม้ที่หล่นลงมาด้วยเลย
2. สุนัขที่คุ้นเคยอาหารในถังขยะจะวิ่งหนีทุกครั้งที่มีคนผ่านมา ระยะหลังสุนัขจะไม่วิ่งหนีเนื่องจากคนที่ผ่านมาไม่ได้ทำร้าย
3. การทำข้อสอบด้วยการวิเคราะห์หาคำตอบ
4. การเปิดไฟในห้องเก็บของและเตียงนอน หลังจากทำเช่นนี้ 2-3 ครั้งต่อมาเพียงแต่เปิดไฟ แมลงสาบจะวิ่งหนีหมด
5. ลูกเป็ดสามารถว่ายน้ำได้ด้วยตนเอง

25. โครงการกำจัดโรคที่เกิดจากพยาธิใบไม้ในตับในประเทศไทย จะประสบความสำเร็จ ถ้าสามารถแก้ไขพฤติกรรมประเภทใดของประชาชน

1. การฝังใจ	2. ความเคยชิน	3. การมีเงื่อนไข
4. การใช้เหตุผล	5. ลองผิดลองถูก	

26. ไก่ตัวหนึ่งถูกขังไว้ในกรง มีรางใส่อาหารผูกติดกับกรงที่ตำแหน่งสูงกว่าที่ไก่จะจิกถึง เมื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของไก่พบว่า เวลาหิวไก่จะจิกที่กรงเพื่อให้อาหารในรางหล่นลงสู่พื้นกรง แล้วไก่จะจิกกินอาหารนั้น ไก่แสดงพฤติกรรมในลักษณะใด

1. การใช้เหตุผล	2. การลองผิดลองถูก	3. การมีเงื่อนไข
4. ความเคยชิน	5. การฝังใจ	

27. ลูกชายของนายพรานติดตามบิดาออกล่าสัตว์ เดินหลงทางเข้าไปในป่าลึกคนเดียว พยายามสังเกตลักษณะภูมิประเทศพบแหล่งน้ำ การหาแหล่งน้ำพบเป็นพฤติกรรมแบบใด

1. การฝังใจ	2. ความเคยชิน	3. การมีเงื่อนไข
4. การลองผิดลองถูก	5. การใช้เหตุผล	

28. ถ้าลูกไก่ที่เพิ่งฟักออกมาจากไข่ พบสุนัขจึงจอกเป็นครั้งแรก ลูกไก่จะมีพฤติกรรมเช่นไร

1. เดินตามสุนัขจิ้งจอก	2. วิ่งหนีสุนัขจิ้งจอก
3. ไม่หนีและไม่เข้าไปหา	4. ซ่อนตัวอยู่ในรังเมื่อสุนัขเดินผ่าน
5. ไม่มีการตอบสนอง	

7. การเต้นรำเลขแปดของผึ้งงานนอกจากจะให้ผึ้งตัวอื่นทราบแหล่งอาหารแล้ว ยังสื่อสารอะไรได้

- ก. บอกความสมบูรณ์ของแหล่งอาหาร
- ข. บอกทิศทางและระยะทางของแหล่งอาหาร
- ค. เตือนภัยให้กับผึ้งตัวอื่น ๆ เมื่อศัตรูเข้ามาใกล้
- ง. เป็นสัญญาณบอกถึงการเตรียมอพยพย้ายรังเนื่องจากขาดแหล่งอาหาร

- 1. ก ข   2. ข ค   3. ค ง
- 4. ข ค ง   5. ก ข ค ง

8. พฤติกรรมทางสังคม (social behavior) ตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. ลักษณะการเต้นของแมลงวันตัวผู้ก่อนเข้าผสมพันธุ์กับตัวเมีย
- ข. กลุ่มของแมลงหวี่ที่มารุมตอมผลไม้ที่กำลังสุกงอม
- ค. กลุ่มของผึ้งงานออกไปหาอาหารหลังจากรับรู้การเต้นของผึ้งงาน
- ง. กลุ่มของแมลงดานาบินเข้าหาแสงไฟที่นำมัลเอาไว้
- จ. กลุ่มของหิ่งห้อยกระพริบแสงเรียกเพศตรงข้ามให้มาผสมพันธุ์

- 1. ก ข ค   2. ก ค จ   3. ข ค จ
- 4. ค ง จ   5. ข ง จ